

NAJWAŻNIEJSZE SYMBOLE OBECNE NA ILUSTRACJACH SATYRYCZNYCH I PROPAGANDOWYCH

W arkuszu maturalnym można trafić na zadania, wymagające odczytania ilustracji satyrycznych lub propagandowych. Znajomość poniższych symboli powinna ułatwić rozwiązywanie zadań o takim charakterze.

Uniwersalne symbole	klepsydra	<i>Oznacza najczęściej upływ czasu, przemijanie, schyłek wieku.</i>
	personifikacja śmierci	<i>Często występuje jako postać ubrana w czarną szatę. Jej atrybutem jest kosa.</i>
	gołąb	<i>Symbol pokoju.</i>
	gałązka oliwna	<i>Symbol pokoju.</i>
	wieniec laurowy	<i>Symbol zwycięstwa.</i>
	łańcuchy	<i>Symbol zniewolenia.</i>

Symbole związane z Francją	czapka frygijska	<i>Czapka ta występowała już w starożytności, jednak dziś kojarzona jest najczęściej z czerwonym nakryciem głowy występującym w czasie rewolucji francuskiej. Jest ona symbolem rewolucji, wolności, ale także Francji. Marianna - personifikacja tego kraju jest przedstawiana właśnie z czapką frygijską na swojej głowie.</i>
	Marianna	<i>Młoda kobieta będąca personifikacją Francji. Na jej głowie znajduje się często czapka frygijska, a sama Marianna jest przedstawiona często jako wojowniczka.</i>
	kogut galijski	<i>Symbol koguta jako Francji upowszechnił się już na początku nowożytności. Często pojawiał się na monetach, a także w prasie satyrycznej.</i>
	różga liktorska	<i>Korzeni tego symbolu ponownie możemy doszukiwać się w starożytności. Jest to pęk różg z wetkniętym toporem. Na ilustracjach oznacza zazwyczaj sprawiedliwość, ale także rządy republikańskie.</i>

Symbole związane z Rosją	niedźwiedź	<i>Wykorzystywany najczęściej w zachodnich karykaturach. Niedźwiedź może oznaczać zarówno cechy związane z barbarzyństwem - okrucieństwo, agresja, siła, ale także lenistwo, niezdarność.</i>
	Orzeł	<i>Czarny, ale dwugłowy. Występuje w herbie Rosji.</i>
	krzyż prawosławny	<i>Krzyż posiadający dwie dodatkowe belki. Pierwsza (na górze krzyża) oznacza tabliczkę na której Piłat kazał wykonać napis "Jezus Nazarejczyk Król Żydowski", druga (na dole, przechylona ku górze) to belka pod nogi.</i>

Symbole związane z ZSRR	sierp i młot	<i>Symbol komunistyczny. Miał symbolizować władzę sprawowaną przez robotników i chłopów.</i>
	czerwona gwiazda	<i>Pięcioramienna gwiazda. Podobnie jak sierp i młot jest symbolem komunistycznym.</i>

Symbole związane z USA	Wuj Sam	<i>Wysoki, szczupły mężczyzna będący personifikacją Stanów Zjednoczonych. Ma siwe włosy oraz bródkę. Ubrany najczęściej w barwy Stanów Zjednoczonych. Na głowie cylinder.</i>
	Columbia	<i>Kobieca personifikacja Stanów Zjednoczonych.</i>
	Statue of Liberty	<i>Postać kobiety będącej ucieleśnieniem wolności.</i>

Symbole związane z Polską	Polonia	<i>Kobieta będąca personifikacją Królestwa Polskiego.</i>
	Orzeł	<i>Biały, jednogłowy. Symbol orła znajduje się także w godle.</i>
	rogatywka	<i>Nakrycie głowy charakterystyczne dla powstań narodowych. Jest to czapka z kwadratowym wierzchem.</i>

Symbole związane z Wielką Brytanią	Britannia	<i>Kobieta będąca personifikacją narodową Wielkiej Brytanii. Zazwyczaj jej atrybutami będą: trójkąt, tarcza, a na głowie będzie znajdował się hełm.</i>
	John Bull	<i>Często niski, dobrze zbudowany mężczyzna, będący uosobieniem negatywnych cech Anglików.</i>
	lew	<i>Lew był uważany za zwierze, które doskonale uosabia cechy brytyjskie: siła, odwaga, duma.</i>

Symbole związane z Niemcami	Germania	<i>Kobieta będąca personifikacją narodową Niemiec. Popularna w XIX wieku.</i>
	pikielhauba	<i>Hełm niemiecki zakończony szpikulcem. Charakterystyczna dla drugiej połowy XIX wieku. Występuje do końca I wojny światowej, po której upowszechnia się hełm stalowy M1916 (Stahlhelm)</i>
	orzeł	<i>Czarnego, jednogłowego orła przyjęto za symbol wraz ze zjednoczeniem Niemiec w 1871 r. Skrzydła są opuszczone, co oznacza zamiary nieimperialistyczne. Wygląd orła zmienia się wraz z początkiem III Rzeszy.</i>
	Michel	<i>Przedstawiany zazwyczaj jako naiwny, poczciwy mężczyzna. Oznacza typowego Niemca. Na jego głowie znajduje się szlafmyca.</i>

Symbole związane z III Rzeszą	orzeł	<i>Czarny, jednogłowy orzeł z szeroko rozłożonymi skrzydłami. Często w towarzystwie swastyki.</i>
	swastyka	<i>Krzyż o zgiętych ramionach, symbol NSDAP. Dziś kojarzy się głównie z nazizmem.</i>